

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Inspektorát

Olomouc

Inspekční zpráva

Základní umělecká škola Němčice nad Hanou, okres Prostějov

Komenského nám. 168, 798 27 Němčice nad Hanou

Identifikátor: 600 120 635

Termín konání orientační inspekce: 2. - 3. května 2001

Čj.	132 245/01-12005
Signatura	om3ku101

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Základní umělecká škola je zřízena jako příspěvková organizace s právní subjektivitou. Zřizovatelem je město Němčice nad Hanou. Škola má osm odloučených pracovišť - Klenovice na Hané, Brodek u Prostějova, Nezamyslice u Prostějova, Smržice, Dobromilice, Mořice, Pivín a Prostějov.

OBOROVÁ STRUKTURA ZÁKLADNÍ UMĚLECKÉ ŠKOLY

V souladu s rozhodnutím o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení čj. 326-99-00 škola poskytuje základy vzdělávání v hudebním, výtvarném, tanečním a literárně-dramatickém oboru.

Ve školním roce 2000/2001 navštěvuje výuku uvedených oborů celkem 515 žáků, z toho

- **hudební obor** 408 žáků– těžiště výuky je na I. stupni (334 žáci). V tomto oboru je vyučována hra na klavír (69 žáků), elektronické klávesové nástroje (34 žáci), hra na housle (16 žáků), hra na dechové nástroje dřevěné – zobcová flétna (109 žáků), příčná flétna (5 žáků), klarinet (13 žáků), trubka (13 žáků), hra na dechové nástroje žesťové (19 žáků), bicí nástroje (2 žáci), hra na kytaru (53 žáci) a hra na akordeon (14 žáků),
- **výtvarný obor** 14 žáků v přípravném a základním studiu I. stupně,
- **taneční obor** 69 žáků v přípravném studiu (26 žáků), v základním studiu I. stupně (32 žáci) a II. stupně (11 žáků),
- **literárně-dramatický obor** 24 žáci pouze na I. stupni.

Rozšířené studium a studium pro dospělé není organizováno.

HODNOCENÍ KVALITY VZDĚLÁVÁNÍ

Hodnocení kvality vzdělávání bylo provedeno v hudebním a tanečním oboru.

Hudební obor

Kontrola průběhu vzdělávání byla zaměřena na výuku v oddělení klávesových nástrojů - hra na klavír a výuku hudebně-teoretického předmětu hudební nauka. Hospitace byly provedeny na kmenové škole a odloučených pracovištích v Brodku u Prostějova, Dobromilicích a Nezamyslicích. Hospitací na odloučených pracovištích se zúčastnil také ředitel školy.

Časová dotace jednotlivých předmětů odpovídala schválenému učebnímu plánu. Obsah učiva, zpracovaný v individuálních studijních plánech a tematických časových plánech hudebně-teoretického předmětu, korespondoval s učebními osnovami. Tematické plány přípravné hudební výchovy a hudební nauky, vyučované na kmenové škole, nebyly předloženy. Nedostatkem v plánování učiva u většiny učitelů klavírní hry byly chybějící složky elementární improvizace a hry z listu.

Materiálně-technické podmínky pro individuální i kolektivní výuku na kmenové škole jsou velmi dobré. Většina učeben je prostorných, z hlediska zvukové prostupnosti dobře zajištěných. Výjimku tvoří učebna hudební nauky, která neposkytuje dostatek prostoru pro pohybové činnosti. Speciální akustickou úpravou hudebního sálu byly vytvořeny kvalitní podmínky pro koncertní i nahrávací činnost. Vybudováním sborovny došlo ke zkvalitnění podmínek pro práci učitelů. Učebny jsou dobře nástrojově vybaveny. Nedostatky byly zjištěny

na pobočkách v Brodsku u Prostějova a v Dobromilicích, kde výuka probíhá ve třídách základních škol. Učebny nejsou pro nástrojovou výuku podnětné a pro hudební nauku dostatečně vybavené. Chybí zde především potřebná didaktická technika a učební pomůcky. Školní tabule nevyhovuje potřebám hudební výuky (chybí notová osnova).

Rozvrh vyučovacích hodin a přestávek odpovídá psychohygienickým zásadám. Ve výjimečných případech nebyly zařazeny přestávky na odloučených pracovištích, kde je výuka přizpůsobena dojíždějícím žákům.

Předmět *hra na klavír* je po zobcové flétně nejvíce vyučovaným nástrojem, pokrývá 20 % z celkového počtu 384 vyučovaných hodin v hudebním oboru. Tento předmět vyučuje sedm učitelů. Hospitace se uskutečnily především v nižších ročnících I. stupně, ale také ve 2. ročníku II. stupně základního studia u čtyř učitelů. Pouze jeden splňuje podmínky odborné a pedagogické způsobilosti, v současné době dokončuje studium klavírní hry v konzervatoři. Učitelka bez pedagogické způsobilosti studuje 4. ročník konzervatoře - obor zpěv. Výuka je organizována výhradně v celých vyučovacích lekcích jednou týdně a to i v přípravném studiu. Přetížení žáků se v navštívených hodinách neprojevovalo. Struktura vyučovacích hodin byla klasická a po technické a přednesové stránce vyvážená. Technické problematice byla v rámci odborných možností vyučujících věnována dostatečná pozornost. Pozitivem byla snaha o vytváření správných návyků při hře a rozvíjení prstové techniky. V některých lekcích se však učitelé orientovali pouze na základní kontrolu hraného zápisu bez vyšších nároků. Vedle standardního notového materiálu byly využívány také nové publikace včetně technických a přednesových skladeb z oblasti jazzu. U většiny učitelů byly shledány nedostatky v nesystematickém vedení žáků ke hře z listu a elementární improvizaci. Ve většině sledovaných lekcí byl zjištěn závažný nedostatek - žáci nemají doma nástroj, pouze keyboard různé kvality. Tato skutečnost se negativně odráží ve výsledcích výuky, zejména v úhazové kvalitě a výrazových schopnostech žáků.

Hudebně-teoretické předměty jsou ve škole vyučovány v požadovaném rozsahu. Hudební nauku vyučují čtyři učitelé, z nichž dva nesplňují podmínky odborné a pedagogické způsobilosti. Tito učitelé vyučují zároveň hru na klavír. Hospitace byly provedeny u třech učitelů, a to v jedné skupině přípravné hudební výchovy, v 1. a 2. ročníku hudební nauky v kmenové škole a ve skupinách smíšených ročníků 1. - 4. na pracovišti Dobromilice a 3. - 5. ročníku v Brodsku u Prostějova. Většina sledovaných hodin byla zaměřena na opakování teoretického učiva. V přípravné hudební výchově v kmenové škole probíhala výuka hravou a pro žáky dostatečně motivující formou. Velmi pěkný přístup vyučujícího žáky aktivoval. V hodinách hudební nauky byli žáci pasivní. Při opakování učiva prokazovali nedostatečné znalosti. Na otázky reagovali pomalu a zmateně. Ve 2. ročníku nedokázali vyjmenovat řadu tónů ve stupnici. Nedostatek pedagogické zkušenosti se promítl ve volbě metod a výběru správných forem výuky. V převážné většině lekcí nebyly důležité složky předmětu zastoupeny, pouze ojediněle byl zařazen zpěv. Rovněž v pobočce Brodek u Prostějova byla výuka monotematicky zaměřena na teorii, žákům evidentně chybělo praktické procvičování. Výuka ve skupině různých ročníků byla vedena frontálně, učivo nebylo diferencováno. Zjištěné rezervy souvisely s nedostatečnou odborností učitele. Zcela jinak byla strukturována lekce ve skupině smíšených ročníků na pobočce Dobromilice. Vyučující vhodně střídala teorii s pěveckými, pohybovými činnostmi a rytmicko-intonačním výcvikem.

Snaha žáků a jejich výsledky byly učiteli průběžně hodnoceny. Vzájemná interakce a komunikace mezi učiteli a žáky byla převážně velmi dobrá. Pozitivní motivace žáků převažuje v individuální nástrojové výuce organizovaním veřejných vystoupení a pravidelnou účastí v soutěžích.

Podmínky pro výuku jsou rozdílné. V kmenové škole velmi dobré, v navštívených odloučených pracovištích bylo zjištěno nedostatečné vybavení. Celkově jsou materiálně-technické podmínky hodnoceny jako průměrné. V plánování a organizování výuky, užívaných formách a metodách práce jsou pozitiva a negativa téměř v rovnováze. V oblastech interakce a komunikace převažují pozitiva.

Kvalita vzdělávání v hudebním oboru je celkově hodnocena jako průměrná.

Taneční obor

Hodnocení kvality vzdělávání bylo posuzováno především na základě přímé hospitace v kmenové škole v předmětech přípravná taneční výchova, taneční průprava, současný tanec a taneční praxe. Přihlédnuto bylo také ke kvalitě zpracování tematických plánů a třídní dokumentace.

Plánování výuky odpovídá učebním plánům i učebním osnovám. Tematické plány jsou rozpracovány velmi dobře pro jednotlivé ročníky i pro vyučované předměty. Stanovené výukové cíle odpovídají charakteru předmětu. Míra talentu a celkové technické dispozice žáků, především u starších ročníků, nebyly v tematických plánech dostatečně zohledněny.

Výuka je zajištěna učitelkou bez odborné a pedagogické způsobilosti, která je však absolventkou řady vzdělávacích programů akreditovaných MŠMT. Její velmi dobré znalosti a taneční dovednosti všech vyučovaných tanečních technik pozitivně ovlivňují kvalitu výuky. Materiální podmínky výuky v kmenové škole jsou dobře zajištěny. Učebna je dostatečně vybavena audiotchnikou, prostorově je vyhovující. Závažným nedostatkem je chybějící šatna žáků. Mladším dětem slouží pro převlékání prostory před učebnou, starší si odkládají svršky přímo v učebně, což je z hygienických důvodů nevhodné.

Vyučování v tanečním oboru je skupinové. Pohybové činnosti a úkoly byly zadávány celé skupině. Vyučující však velmi často pracovala individuálně, hlavně ve věkově smíšených ročnících, které vyžadují zohlednění rozdílností technických dovedností a dispozic jednotlivých žáků. Učitelka se po celou dobu výuky aktivně zapojovala do vyučovacího procesu. Celkový počet hodin tanečního oboru je pokryt korepeticí pouze jednou pětinou úvazku, což je nedostatečné. V převážné většině sledovaných hodin byla využívána reprodukováná hudba.

Práce v přípravných ročnících byla zaměřena na správné držení těla ve všech základních polohách i v pohybu z místa. Vhodné prostředky byly voleny při výuce prostorové orientace a při vedení k celkovému tanečnímu projevu i hudebnímu cítění. Vhodně bylo využíváno vlastních námětů dětí, jednoduchých pohybových her, příkladná byla práce s rekvizitou, kterou vyučující motivovala žáky také k vzájemným vztahům.

Vlastní hodiny předmětu současný tanec byly zaměřeny na rozvoj pružné a elastické páteře, citlivost chodidel a práci v prostoru se změnami směru. Taneční technika M. Cunninghama byla využita ve všech ročnících s výukou současného tance. Technické dispozice žáků však znesnadňovaly správné provedení tanečních vazeb. Zvládnutí zadaného úkolu po stránce technické i výrazové nebylo u žáků starších ročníků úspěšné. Na tomto stavu se negativně projevilo spojení několika ročníků (4. - 7. ročník I. stupně). Vyučující chyběl dostatečný prostor pro individuální práci.

Všechny sledované hodiny byly zpestřeny tanečními improvizacemi, vhodně bylo zařazeno střídání rušných a klidnějších činností. Netradiční relaxační metody byly na příkladné úrovni. Předmět taneční praxe byl zaměřen na dokončovací práce nastudovaných choreografií, které byly svým námětem zajímavé a osobité. Nedostatečná technická úroveň interpretů však neumožňovala dostatečné naplnění tanečního záměru učitelky po stránce choreografické.

Velmi dobrá byla vzájemná spolupráce učitelky s korepetitorem, především u nejmladších žáků, kde se hudební doprovod stával důležitou složkou výuky. V hodinách současného tance a taneční praxe byla efektivně použita reprodukováná hudba odpovídající charakteru předmětu.

Vhodně působil jednotný cvičební úbor žáků nižších ročníků, který umožňoval vyučující detailnější kontrolu správnosti provedení. Častá pochvala byla pro žáky motivující. Žáci byli vedeni ke vzájemnému hodnocení a sebehodnocení, k čemuž sloužila vhodně instalovaná zrcadlová stěna. Vyučující byla důsledná v odstraňování nedostatků. Žákům byl dán dostatečný prostor pro tvůrčí představivost a taneční fantazii.

Přirozená autorita pedagoga, velmi dobrá spolupráce s korepetitorem, respektování individualit a vzájemná vstřícnost pozitivně ovlivnily atmosféru ve sledovaných hodinách.

Taneční obor pořádá pro rodiče žáků otevřené hodiny, které se setkávají s velkým ohlasem. Škola umožňuje žákům oboru návštěvu baletních představení profesionálních skupin.

Žáci tanečního oboru každoročně připravují samostatný závěrečný koncert, v průběhu školního roku obohacují svými vystoupeními kulturní akce školy a podílejí se na výchovných koncertech.

Na základě uvedených zjištění jsou plánování a příprava výuky hodnoceny jako velmi dobré. Materiální zabezpečení výuky a psychohygienu jsou vzhledem k vymezeným nedostatkům na průměrné úrovni. Přestože vyučující nesplňuje kvalifikační předpoklady, výuka je zajištěna na kvalitní úrovni. V organizaci, formách a metodách vzdělávání, motivaci a hodnocení, interakci i komunikaci výrazně převládají pozitiva.

Kvalita vzdělávání v tanečním oboru má velmi dobrou úroveň.

Hodnocení kvality vzdělávání

Kvalita vzdělávání je rozdílná – v hudebním oboru průměrná, v tanečním oboru velmi dobrá. Vzhledem k převažujícímu počtu hospitací i navštívených učitelů v hudebním oboru je celkově kvalita vzdělávání hodnocena jako průměrná.

HODNOCENÍ KVALITY ŘÍZENÍ

Plánování

Z koncepčních záměrů zpracovaných v roce 1997 vychází plán na školní rok 2000/2001. Hlavní úkoly v oblastech výchovně-vzdělávacího procesu a řízení školy jsou stanoveny. Součástí dokumentu je harmonogram kulturních akcí kmenové školy i odloučených pracovišť, včetně účastí v soutěžích, pedagogicko-organizační zajištění školního roku a rámcový plán kontrolní a hospitační činnosti.

Realizace výuky jednotlivých oborů je v souladu s dokumentem o zařazení do sítě škol. Časová dotace výukových lekcí důsledně respektuje učební plány čj. 18 418/95-25 a inovované učební plány 15 865/2000-22 pro taneční obor. Obsahová náplň vzdělávání ve sledovaných předmětech vychází z platných učebních osnov.

Oblast plánování je hodnocena jako průměrná.

Organizování

Základními směrnicemi jsou organizační řád z roku 1993, vymezující práva a povinnosti pracovníků a školní řád obsahující základní pravidla pro docházku a chování žáků. V současné době vedení školy připravuje aktualizované verze. Součástí nového organizačního řádu je organizační schéma platné od školního roku 2000/2001. Na řízení školy se podílejí vedle poradních orgánů pedagogické a umělecké rady také rada organizační, složená z vedoucích učitelů odloučených pracovišť. Členy umělecké rady jsou vybraní předsedové předmětových komisí hudebního oboru, vedoucí učitelé poboček a zástupci nehupebních oborů. Předsedové předmětové komise jsou současně zástupci školy v okresní předmětové komisi. Vedením předmětové sekce teoretických předmětů však byl pověřen začínající učitel téměř bez praktických zkušeností. Delegování kompetencí na vedoucí pracovníky je provedeno písemnou formou. V informačním systému, který je dobře zajištěn, nedošlo od předchozí inspekce ke změnám.

Organizace vyučování ve sledovaných oborech odpovídá učebním plánům. V rámci nabídky nepovinných předmětů jsou vyučovány sborový zpěv a hra na druhý nástroj.

Předepsaná dokumentace je vedena v požadovaném rozsahu. Výroční zpráva byla zpracována v rozsahu požadavků příslušného zákona.

Při tanečním oboru pracuje taneční divadlo „Doteky,,“, které vzniklo před čtyřmi lety. Členy souboru jsou žáci Cyrilometodějského gymnázia v Prostějově, kde bylo odloučené pracoviště školy v roce 1998 zřízeno. Žáci se převážně věnují scénickému výrazovému tanci s využitím novodobých tanečních technik. Vystupují na přehlídkách a soutěžích, kde jsou choreografie vedoucí souboru pravidelně vysoce oceňovány. Škola každoročně organizuje pro žáky všech oborů prázdninová soustředění.

Organizování výuky i celkového chodu školy je dobře zajištěno, tuto oblast řízení hodnotí ČŠI jako velmi dobrou.

Vedení a motivování pracovníků

Vedení školy vytváří dobré podmínky pro vzdělávání učitelů a zvyšování jejich odbornosti. V rámci možností je vzdělávání finančně podporováno. Tři učitelé hudebního oboru studují metodiku nástrojové hry v metodickém centru při JAMU. Učitelé se zúčastňují odborných seminářů. Získané zkušenosti se však neprojevily ve výuce hudebně-teoretických předmětů.

Z celkového počtu navštívených učitelů hudebního a tanečního oboru (jeden v tanečním a čtyři v hudebním) nemají čtyři požadované vzdělání stanovené vyhláškou č. 139/1997 Sb., o podmínkách odborné a pedagogické způsobilosti pedagogických pracovníků a o předpokladech kvalifikace výchovných poradců.

Přestože jsou ve škole ustanoveny předmětové komise a ředitel školy i jeho zástupkyně mají k vedení hudebního oboru profesně nejbližší, byly zjištěny značné rezervy v odborném vedení nekvalifikovaných a začínajících učitelů hudebního oboru.

Pro finanční stimulaci vypracoval ředitel kritéria hodnocení, která umožňují diferencované stanovení nadtarifních složek mzdy. Systém pravidelného hodnocení učitelů je vytvořen.

Oblast vedení a motivování je na průměrné úrovni.

Kontrolní mechanismy

Kontrolní a hospitační činnost ředitele a jeho zástupkyně vycházejí pouze z plánovaného počtu kontrol na školní rok 2000/2001. Vedení školy sleduje především výsledky vzdělávání při koncertech a postupových zkouškách. V hudebním oboru využívá účinné kontroly vzdělávání

v době zastupování za nepřítomné učitele. V menší míře je prováděna klasická forma hospitací. Z provedených kontrol jsou pořizovány zápisy. Vzhledem k nedostatkům zjištěným inspekcí ve výuce hudebně-teoretických předmětů na odloučených pracovištích a výuce klavírní hry není kontrolní činnost dostatečně účinná. V tanečním oboru nebyla v tomto školním roce kontrola výchovně-vzdělávacího procesu provedena.

Kontrolní systém není dostatečně efektivní, je hodnocen jako průměrný.

Hodnocení kvality řízení

Řízení školy má celkově průměrnou úroveň.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- Rozhodnutí ŠÚ Prostějov o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení čj. 3566-99-00 s účinností od 1. 1. 1999,
- povinná dokumentace školy dle § 38a zákona č. 29/1984 Sb., o soustavě základních škol, středních škol a vyšších odborných škol ve znění pozdějších předpisů: třídní knihy pro individuální a skupinovou výuku hudebního oboru a třídní knihy pro skupinové vyučování tanečního oboru za školní rok 2000/01, katalogy o průběhu studia žáků pro hudební a taneční obor, výkaz žáků a vyučovaných hodin, protokoly o postupových komisionálních zkouškách, rozvrhy hodin podle žáků a vyučovaných předmětů, záznamy z pedagogických a uměleckých rad, zápisy ze schůzek předmětové komise, řád školy, personální dokumentace,
- výkaz o základní umělecké škole podle stavu k 15. 10. 2000,
- koncepce školy, plán práce na školní rok 2000/2001 včetně plánu akcí školy a jejich poboček, organizační řád školy,
- individuální studijní plány žáků hudebního oboru, časové tematické plány předmětu hudební nauka, časové tematické plány učiva tanečního oboru
- záznamy z kontrol prováděných vedením školy ve školním roce 2000/2001
- výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 1999/2000
- podkladová dokumentace ČŠI, dotazník ředitele školy před inspekcí

ZÁVĚR

Škola se prezentuje na veřejnosti pořádáním pravidelných koncertů a spoluorganizováním regionálních kulturních akcí.

Na kmenové škole bylo dosaženo kvalitních podmínek pro výuku. Nedostatky byly shledány ve vybavenosti odloučených pracovišť učebními pomůckami a didaktickou technikou.

Obsah výuky je realizován podle platných učebních dokumentů.

Řízení školy a kvalita vzdělávání jsou hodnoceny jako průměrné. V hodnocení tanečního oboru převažují pozitiva. Rezervy jsou v kontrole průběhu výchovně- vzdělávací činnosti a ve vedení začínajících a nekvalifikovaných učitelů hudebního oboru.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektoři	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Nad'a Ostřanská	N. Ostřanská v.r.
Členové týmu	Mgr. Stanislava Juchelková	S. Juchelková v.r.

V Olomouci dne 31. května 2001

Datum a podpis ředitele stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 5. 6. 2001

Razítko

Ředitel základní umělecké školy

Podpis

Ladislav Gazdag

Ladislav Gazdag v.r.

Předmětem inspekce bylo zhodnocení činnosti základní umělecké školy dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.

Dle § 19 odst. 8 téhož zákona může ředitel základní umělecké školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Posouzení jevů

Plní, je v souladu	<i>Dodržuje, čerpá účelně, efektivně</i>
Neplní, není v souladu	<i>Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně</i>

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	<i>Zcela mimořádný, příkladný</i>
Velmi dobrý	<i>Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň</i>
Průměrný	<i>Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň</i>
Pouze vyhovující	<i>Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa</i>

Nevyhovující	Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.
--------------	--

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Příslušný orgán státní správy (samosprávy): OkÚ Prostějov, nám Spojenců 13, 797 46 Prostějov	01-06-19	132 316/01
Zřizovatel: Město Němčice nad Hanou, Palackého 3, PSČ 798 27	01-06-19	132 315/01

Připomínky ředitele školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
		nebyly podány